

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Kur Un Kā](#) > [Kā iesniegt Lietu Tiesā](#) > Northern Ireland

Kā iesniegt lietu tiesā

Ziemeļīrija

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vai man noteikti ir jāvēršas tiesā vai arī pastāv citas alternatīvas?

Turpmākajos punktos ir sniegts plašs pārskats par kārtību procedūras uzsākšanai Ziemeļīrijā. Taču tie nav paredzēti un nav uzskatāmi par vispusīgu likuma formulējumu. Sīki izstrādātas procedūras ir izklāstītas tiesas noteikumos, un iespēju robežās būtu jāņem vērā šie noteikumi.

Nav daudz cilvēku, kuri vēlētos griezties tiesā, un lielākā daļa vēlas izpētīt mierizlīguma iespēju. To var izdarīt neformālā kārtā bez juridiska atbalsta (piemēram, sanāksmes, vēstuļu apmaiņas vai telefonsarunas veidā) vai, formāli, ar juridisko pārstāvju vai mediatoru palīdzību. Tikai tad, kad ir atnesta ideja par mierizlīgumu, var apsvērt iespēju griezties tiesā.

Papildu informācija par alternatīvām tiesvedības sākšanai Ziemeļīrijā atrodama [Tiesību centra \(Ziemeļīrija\) tīmekļa vietnē](#).

Ja ir nepieciešama tiesas procedūra, jums būs jānoskaidro, kurai tiesai ir kompetence jūsu lietā. Ja jūsu prasība pēc būtības ir civilprasība, saskaņā ar likumu to var iesniegt Augstajā tiesā. Tomēr lielākā daļa lietu tiek izskatītas apgabaltiesā, kur vispārējā finansiālā jurisdikcija pašlaik ir 30 000 GBP. Ziemeļīrija ir sadalīta Administratīvās tiesas nodaļās, un Administratīvā tiesas rokasgrāmata var palīdzēt jums izlemt attiecīgo vietu. Pamatprincips ir tāds, ka tiesvedība parasti jāsāk tajā Administratīvās tiesas nodaļā, kuras jurisdikcijas vietā atbildētājs dzīvo vai veic uzņēmējdarbību (lai gan tehniski lietas var uzsākt jebkurā nodaļā).

[Administratīvās tiesas rokasgrāmatu](#) var lejupielādēt Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienesta tīmekļa vietnē. Tomēr vispārīgu jautājumu gadījumā varat sazināties ar Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienesta komunikācijas komandu (+44 300 200 7812).

2 Vai pastāv kāds laika ierobežojums, lai vērstos tiesā?

Skatīt faktu lapu par [procesuālajiem termiņiem](#).

3 Vai man jāvēršas šīs dalībvalsts tiesā?

Skatīt atbildi uz 1. jautājumu un faktu lapu par [jurisdikciju](#).

4 Ja jā, tad kurā šīs dalībvalsts tiesā man jāvēršas, ja ņem vērā manu dzīvesvietu un otras puses dzīvesvietu, vai citus ar strīdu saistītus apstākļus?

Skatīt atbildi uz 1. jautājumu un faktu lapu par [jurisdikciju](#).

5 Kurā šīs dalībvalsts tiesā man būtu jāvēršas, ja ņem vērā lietas raksturu, kā arī iespējamo prasījuma mantisko apmēru?

Skatīt atbildi uz 1. jautājumu un faktu lapu par [jurisdikciju](#).

6 Vai es pats(-i) varu iesniegt prasības pieteikumu tiesā, vai arī ir nepieciešams starpnieks, piemēram, jurists?

Parasti persona var brīvi iesniegt prasību vai sevi aizstāvēt tiesvedībā pati vai ar likumīga pārstāvja starpniecību. Tomēr attiecībā uz to ir daži izņēmumi, piemēram, Augstajā tiesā nespējīgas personas (t.i., personas, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu) aizbildnim *ad litem* ir jārīkojas ar advokāta starpniecību. Arī korporatīvajai iestādei jāizmanto advokāta starpniecība, ja vien tiesa neļauj direktoram pārstāvēt sabiedrību.

Lai ierastos tiesā personas vietā vai tās vārdā, var būt nepieciešama tiesas atļauja.

Gan Augstajā tiesā, gan apgabaltiesā nepārstāvētu personu var pavadīt draugs, kurš var dot padomus un izdarīt piezīmes. Tomēr tiesas var noteikt nosacījumus/ierobežojumus, lai nodrošinātu, ka lieta notiek pienācīgā veidā.

Advokāti, juristi u.c. no Eiropas Savienības var darboties kopā ar vietējiem juristiem.

Augstā tiesa risina sarežģītākas lietas, un nepārstāvētas personas ir izņēmums, nevis noteikums. Tā tas ir arī apgabaltiesā. Tomēr maza apmēra prasībās juridiskā pārstāvība ir mazāk izplatīta. Iespējams, tas ir tāpēc, ka minētās lietas ir pakļautas arbitrāžai un tiesas kārtība ir mazāk formāla. Tomēr ir maz ticams, ka prasījuma vērtība varētu sniegt labu norādi par to, vai ir nepieciešama juridiskā pārstāvība. Dažkārt zemas vērtības prasības var radīt sarežģītus jautājumus par atbildību vai līdznolaidību. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc prasības par miesas bojājumiem tiek izslēgtas no mazo prasību jurisdikcijas Ziemeļīrijā.

Ja nevēlaties iesaistīt advokātu, varat lūgt padomu vai palīdzību no brīvprātīgo sektora (piemēram, Pilsoņu konsultāciju biroja) vai likumā noteiktās struktūras (piemēram, Ziemeļīrijas Patērētāju padomes).

7 Tieši pie kā man jāvēršas, lai uzsāktu tiesas lietu: reģistrācijas birojā, pie tiesas darbinieka kancelejā, vai kādā citā iestādē?

Parasti, lai uzsāktu lietu, atbilstošie dokumenti ir jāiesniedz attiecīgajā tiesas iestādē kopā ar pieprasīto maksu. Tiesu iestādes parasti ir atvērtas no pulksten 10.00 līdz 16.30.

Tiesu darbinieki var sniegt vispārēju palīdzību un informāciju par procesiem, bet viņi nevar sniegt juridiskas konsultācijas vai ieteikt juridiskos pārstāvjus.

Ziemeļīrijas Juridiskajai biedrībai ir vietējo advokātu saraksts, un Advokātu bibliotēka var noteikt vietējos advokātus.

8 Kādā valodā prasības pieteikumu var iesniegt? Vai to var darīt mutiski, vai arī tam jābūt rakstveidā? Vai prasības pieteikumu var nosūtīt pa faksu vai e-pastu?

Vairums pieteikumu tiek sākti ar rakstisku dokumentu, kam jābūt angļu valodā. Tomēr procesa laikā var iesniegt mutiskus pieteikumus.

Parasti dokumenti tiek nogādāti vai nosūtīti attiecīgajai tiesas iestādei apstiprināšanai. Tomēr pēc apstiprināšanas tie ir jāizsniedz saskaņā ar tiesas noteikumiem. Atkarībā no dokumenta tas var notikt pa e-pastu, faksu, pastu vai izmantojot personiskos pakalpojumus.

Ja ir nepieciešami tulki vai dokumentu tulkojumi, pusēm, nevis tiesai, parasti būs jāsedz šie izdevumi.

9 Lai celtu prasību, ir jāaizpilda kādas īpašas veidlapas? Ja nav, kā lai es izklāstu savu prasījumu? Vai ir kādi īpaši elementi, kas ir ietverami iesniedzamajos dokumentos?

Tiesas noteikumi nosaka plašu dokumentu klāstu izmantošanai dažādās tiesvedībās.

Augstajā tiesā lielāko daļu prasību (piemēram, prasību par zaudējumu atlīdzību par miesas bojājumiem vai nāvi, krāpšanu, īpašuma bojājumiem utt.) sāk ar pavēsti, ko izdod *Front of House Office* Galvenā biroja (*Central Office*) un Kanclera biroja (*Chancery Office*) vārdā. Viena tiesas pavēste ir apzīmogota un aizzīmogota, un birojs saglabā šo dokumentu un atdod vienu aizzīmogotu un apzīmogotu oriģinālu kopā ar nepieciešamo aizzīmogoto dokumentu eksemplāru skaitu.

Tiesas pavēste var būt vispārīgi apstiprināma (ar īsu paziņojumu par prasības būtību un prasītajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem) vai īpaši apstiprināma (ar pilnu prasījuma paziņojumu).

Apgabaltiesā lielākoties lietas tiek sāktas ar apsūdzības rakstu civillietā. Šajā dokumentā jānorāda lietas dalībnieku un attiecīgās Administratīvās tiesas nodaļas pilns nosaukums (vārds) un adrese. Parasti apsūdzības rakstā civillietā jāietver "21 dienas izmaksas" — tās ir noteiktas izmaksas, kas nozīmē, ja atbildētājs samaksā parādu vai zaudējumu atlīdzību, pieskaitot 21 dienas izdevumus, prasība tiks apturēta. Ziņas par prasījumu (arī par attiecīgajiem datumiem un vietām) tiks noteiktas apsūdzības rakstā civillietā.

Ja jūsu lieta ir maza apmēra prasība, īpaša veidlapa ir pieejama [Ziemeļīrijas Tiesu untribunālu dienesta tīmekļa vietnē](#).

Lietas gaitā var būt nepieciešams aizpildīt citus dokumentus. Tiesu darbinieki var sniegt vispārēju palīdzību saistībā ar šiem dokumentiem, bet, kā norādīts iepriekš, viņi nevar sniegt juridiskas konsultācijas vai sagatavot jums veidlapas.

10 Vai man ir jāmaksā tiesas izdevumi? Ja, jā, – kad? Vai man jāapmaksā advokāts no prasības iesniegšanas brīža?

Nodevas maksā par tiesas pavēstes, apsūdzības raksta civillietā, vai maza prasījuma izsniegšanu, kā arī par dažādiem tiesvedības procesa posmiem. Attiecīgo veidlapu parasti apzīmogo ar apliecinājumu par nodevas samaksu. Apgabaltiesas līmenī to var izdarīt jebkurā tiesas iestādē.

Vispārējā politika ir tāda, ka zaudētāja puse ir atbildīga par visām izmaksām: viņa paša un viņa pretinieka. Augstajā tiesā izmaksas tiek vērtētas, balstoties uz padarīto darbu. Apgabaltiesās ir slidoša fiksēto izmaksu skala, kas ir saistīta ar prasījuma vērtību. Tas palīdz noteikt iespējamās tiesvedības izmaksas, tomēr dažās apgabaltiesas lietās tiesnesim ir rīcības brīvība attiecībā uz izmaksu līmeni.

Parasti tikai procesā iesaistītai pusei var atlīdzināt vai likt segt izmaksas. Jums būs jāsedz izmaksas, kas rodas no jūsu prasības (piemēram, liecinieku izdevumi, ceļa izdevumi, ekspertu liecību izmaksas) tiesvedības laikā. Tomēr, ja uzvarēsiet lietā, varēsiet pieprasīt izdevumu atmaksu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka maza apmēra prasībās izmaksas parasti tiek atlīdzinātas tikai tad, ja ir pierādījumi par kādas puses nepamatotu rīcību.

Spriedumu izpildes birojs ir atbildīgs par civilspriedumu izpildi saistībā ar naudas, preču vai īpašuma atgūšanu Ziemeļīrijā un var palīdzēt nodrošināt jebkurus jums pienākošos maksājumus, ja jūs uzvarēsiet savā lietā un otra puse nemaksās saprātīgā termiņā. Tiek piemērota maksa par Spriedumu izpildes biroja pakalpojumu izmantošanu. Plašāka informācija par Spriedumu izpildes biroju atrodama Ziemeļīrijas Tiesu un tribunālu dienesta tīmekļa vietnē un faktu lapā par sprieduma izpildes kārtību.

Kārtība attiecībā uz advokātu honorāriem ir jurista un klienta ziņā. Dažkārt var būt nepieciešami secīgi maksājumi. Pārējos gadījumos nodevas var samaksāt pilnā apmērā pēc tiesvedības beigām.

11 Vai ir iespējams saņemt juridisko palīdzību?

Ziemeļrijā ir likumīga shēma juridisko izmaksu apmaksai no valsts līdzekļiem (“juridiskās palīdzības shēma”).

Tomēr dažas procedūras tiek izslēgtas no shēmas (piemēram, apmelošana), un tiek piemēroti līdzekļi un kvalitātes pārbaudes.

Juridiskās palīdzības sertifikāts nevar tikt attiecināts uz izmaksām, kas radušās pirms tā piešķiršanas.

Papildu informācija par juridiskās palīdzības shēmu ir pieejama Juridiskās palīdzības lapās un Ziemeļrijas Juridiskās biedrības tīmekļa vietnē.

12 No kura brīža tiek uzskatīts, ka prasība ir celta? Vai iestādes sniedz kādu atbildi par to, vai mans prasījums ir vai nav pienācīgi izklāstīts?

Maza apmēra prasības pieteikuma, apsūdzības raksta civillietā, vai tiesas pavēstes apstiprināšana iezīmē tiesvedības uzsākšanu noilguma nolūkos.

Ja veidlapa ir noteikta tiesību aktos, jebkādas novirzes, kas neietekmē būtību vai nav paredzētas maldināšanai, nenozīmē, ka veidlapa nav derīga. Visas kļūdas parasti var labot ar grozījumiem.

13 Vai es saņemšu precīzas ziņas par notikumu turpmāko attīstības gaitu (piemēram, laiku, kad man ir jāierodas tiesā)?

Tiesvedības procesam ir noteikti dažādi termiņi, un, lai gan tiesu darbinieki var atbildēt uz konkrētiem jautājumiem, tie nesekos lietas atsevišķiem posmiem.

Augstajā tiesā prasītājs izvirza prasību par lietas iztiesāšanu 6 nedēļu laikā no procesuālo rakstu vai cita tiesas noteiktā termiņa beigām, un par lietas izskatīšanu ir jāmaksā nodeva. Prasītājam jāinformē pārējās puses par lietas iesniegšanu izskatīšanai. Pirms uzklaušanās vai pārskatīšanas datuma paziņošanas jāiesniedz arī sertifikāts par gatavību piedalīties (*certificate of readiness*) personisku traumu un klīnisku kļūdu gadījumos.

Ja nav iesniegts un izsniegts ierašanās memorands vai atbildētājs neiesniedz aizstāvības rakstu, prasītājs var panākt spriedumu administratīvā procesā (lai gan viņam var nākties ierasties pie tiesu izpildītāja (*Master*) (tiesu amatpersonas), lai saņemtu zaudējumu novērtējumu).

Apgabaltiesā prasītājam jāiesniedz gatavības apliecinājums, ja atbildētājs ir iesniedzis paziņojumu par nodomu aizstāvēties. Ja apliecību neiesniedz pēc 6 mēnešiem, lietas dalībniekiem jāierodas pie tiesneša, kurš var dot norādījumus par procesa turpmāko norisi. Ja paziņojums par nodomu aizstāvēties nav sniegts, prasītājs var panākt spriedumu administratīvā procesā (lai gan viņiem var nākties ierasties pie rajona tiesneša, lai saņemtu zaudējumu atlīdzību).

Maza apmēra prasību lietā atbildētājam tiks dots noteikts laiks, lai atbildētu uz prasību, ko sauc par atgriešanas datumu - tas parasti ir 21 diena pēc prasības saņemšanas tiesas iestādē. Ja atbildētājs iesniedz “Paziņojumu par strīdu”, tad lieta tiks uzskaitīta izskatīšanai tiesā. Ja paziņojums par strīdu nav saņemts, prasītājs var panākt spriedumu administratīvā procesā (lai gan viņam var nākties ierasties pie tiesneša, lai saņemtu zaudējumu atlīdzību).

Saistītās saites

[Ziemeļrijas Tiesu un tribunālu dienests](#)

[Ziemeļrijas Juridisko pakalpojumu aģentūra](#)

Lapa atjaunināta: 27/09/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas

Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.